

Tarján teremtése

8. Tervek, gondok, változások

Ismét a régi úton

A Csongrádi sugárúti, vagy közismertebben az 1-es autóbussz útvonala ügyében ír Horváth Györgyné (Ipoly sor 11.). Azt kifogásolja, hogy rég elkészült a Szent István tér környékének útburkolata, de az 1-es autóbussz még mindig az elterelt útvonalon közlekedik. Ez sok bosszúságot okoz a belvárosba dolgozni, vagy éppen a Szent István téri piacra vásárolni igyekvőknek.

Réti István, az AKÖV személyforgalmi főelőadója válaszolt olvasónknak. A táblákat már ki is rakták, s február 1-től a régi útvonalon közlekedik majd az 1-es járat. Sajnos az új út nagyon szűk, épp elég gondja lesz emiatt majd az autóbusszsofőröknek. A gumijavítónál például állandóan annyira kicsi parkíroz, hogy ott megállni meglehetősen nehéz lesz. Ettől előre is félnek az AKÖV dolgozói. Úgy vélik, nemcsak az autóbusszok gondja lesz ez, hiszen más nagyokosi is szeretne ott eljárni. Kérjük a közlekedési rendőröket, vizsgálják meg ezt az útszakaszt, nem kellene-e oda parkírozni tilos táblát kitenni?

Szívposta

E. Sándor Szeged, és Á. Gy. olvasónk és még sokan mások érdeklődnek, hogy a Négy Évszak házastárskereső szolgálatnak mi a címe. Gondoljuk, ez érdekel sok embert, ezért megadjuk, és nem levélben válaszolunk: Budapest, XI., Fadrusz u. 9/b.

Kié az ára?

Többet kértek már, hogy kié a lakásban levő árammérő? Így Berta Imre (Várdi u. 23.) leírja, hogy a Kísfaludy u. 51. sz. házában lakott, ahova még 1947-ben saját költségére bevezette a DAV a villanyt, s annak idején felszámoltak a munkadíjon kívül 400 forintot az árammérő óráért. Akkor azt a felvilágosítást kapta, hogy ha a lakás megszünik, visszakapja a 400 forintot. Közben lakhatatlannak minősítették Kísfaludy utcán lakásukat és lakást is kaptak, elköltöztek. Olvasónk szeretné tehát visszakapni az ígért értelmében az óra árát.

Sajnos közben volt egy olyan rendelkezés, hogy az árammérő óráról le kellett mondani az azoknak, akik annak idején kifizették, s a városban valamennyi árammérő óra a DAV tulajdonába került. Ha történetesen olvasónk házat építtetett volna, oda díjmentesen átvihették volna az órákat, mert azóta valamennyi új házban és lakásban a DAV adja a mérőszervezetet. A válasz tömören tehát az, hogy olvasónk nem kaphatja vissza a 400 forintot.

A tervező főmérnök beszél:

Az építkezés második lépését kezdtük, amikor a téglablokkos építéssel leálltunk. Átszerveztük a tervek a házigyári elemeknek megfelelően. A harmadik és negyedik ütem már a házigyári termékek 100 százalékos felhasználásának figyelembevételével történt. A szegedi házigyár létrehozásának gondolata és lehetősége reálisodott Tarján építése közben. Új módosításokat vittünk végbe, mivel a soron következő beépítendő terület OTP-s felhasználásra terveződött. Persze itt érdekes gondolatot dajkáltunk föl, mégpedig azt, hogy állami lakásépítkezést és OTP-s lakásépítkezést párosítsunk össze. Szociális szempontból is kívánatos volt ez a házasság. Mivel az OTP általában közintézményeket nem nagyon szokott építeni.

A szegedi házigyár termékeinek felhasználási területét újra a Móra város me-reült föl. De ott a közművek még mindig nincsenek olyan állapotban, hogy elkezdhesünk egy új városrészt építeni, ezért úgy döntött a végrehajtó bizottság, hogy az OTP-s lakóterületet egyelőre megmászjuk. Pedig ennek is kész volt a terv és a programja. De ezen a területen indul a szegedi házigyári építkezés. Nem egészen eldöntött kérdés, a vb nem zárta le teljesen. Az első ütem tizenkét emeletes háza olyan lesz, hogy a második, harmadik emeletől kezdve lakókkal teljen, de az első emeleten és a földszinten mindenféle irodák foglalnak helyet. Az üzletház tervét is készen vannak, amiben étterem, presszó és különböző szolgáltatások bonyolodnak. Gelka-szerviz, autó-, motorszerviz is. Postahivatal, fodrász, órák, cipész, valamint ABC-áruház. Ezt a kis centrumot földszíntől képzőművészeti alkotásokkal. Már az aluljárótól kezdve hangulatos térképzést kezdünk tervezni. Szubjektív érzésem szerint az itt a legnagyobb baj, hogy túl kevés az üzlet. Inkább szolgáltató jellegű építkezésekre gondoltunk. Bár számítottunk bővítési lehetőségekre, ezért három-négy üzletet kialakítottunk. A kis centrumok tervét is készen vannak, kialakításuk a jövő zenéje. A

kivitelezőkön múlik, mikor lesznek készen. Az első tarjáni iskola már tető alá került, ide csatlakozik még egy bölcsőde. A meglévő óvoda is bővül. De létesül egy orvosi rendelő gyógyszertárral együtt, autóbusszmegállóval, jól megközelíthető helyen.

Az ötös, hatos ütemben ezer-ezer lakás épül, ami azt jelenti, hogy 2-3 év alatt elérjük az ide megtervezett lakásszámot, a 6-6,5 ezret. A házigyár 1971-ben indul, de akkor nyilván nem teljes kapacitással, mivel kell járni. Tehát 1973-74-re 18-20 ezres lélekszámnak megfelelő városrészt építünk fel Tarjánban.

A Tarján-ügy aránylag rövid átfutású. Az építkezés 1964-ben indult, s várhatóan befejeződik 1974-ben. Tehát 10 év. Ez idő alatt sok minden történt. Lesz olyan visz-szahatása, ami nem baj, hogy sokfajta épületet húzunk föl 10 év alatt az építőipari technológia fejlődésének megfelelően. Elkezdünk téglablokkal, átmentünk a dunaiújvárosi típusokra és befejezzük a szegedi házigyár termékeivel. Ezért változatosabb épületek kerülnek a városrészbe, mintha egygyáriak lennének. Természetesen óriási különbségeket nem szabad elképzelni, mivel a panelos lakásépítésnek még, sajnos, az elemi iskoláját járjuk. Ennek megfelelően a technológiai körtözség és a ráfordítható összegek meghatározzák a tervezők lehetőségeit. Egy s másban azért e háromfajta építési lehetőség változatokat hoz létre. Mi, építéskész, sz. rencésnek minősítjük ezt az adottságot. A változatos-ságot ránézéssel is meg lehet állapítani. A házigyári technológia automatikusan hozza magával, hogy a külső vakolások, burkolások megszűnnek. Ez már a dunaiújvárosi épületeken is látható. Műk felületképzést kapnak, amelyek színen nem nyújtanak túl sok lehetőséget, de az biztos, hogy nem hámlanak le. Ez is a kísérlet stádiumában van. Reméljük, mire odakerül a sor, hogy nekünk a saját házigyárunkkal kell építeni, kialakul az a két-három eljárás, ami alkalmas lesz számunkra. Sokan fölpanaszolják a megépült lakások kis méreteit. A tervező nem a maga akaratára szerinte tervez. A megrendelő elmondja kívánsá-

gát. Ez kötelező. E vonatkozásban az új mechanizmus engedett a korábbi merevségéből. Ugyanis a helyzet régebben az volt, hogy kötelezően előírtak bizonyos típusterveket. Ezek mindig össze voltak hangolva az adott időszak érvényes tervezési előírásaival. Négyzetcentiméterre megszabták a lakóterületet. De a lakóterületen felül az egyes helyiségeknek az egymáshoz viszonyított arányát is, és ehhez adták a forintot. A tervezőknek a típusokat úgy kellett összeválogatni, hogy tizedes pontossággal összeilljenek a méretek. Van természetesen olyan kérdése is a lakótervezésnek, hogy helyesen vagy helytelenül választunk-e meg egy bizonyos mutatórendszerrel. Mert a még jelenleg is érvényben levő mutató a lakás darabszámára vonatkozik. Egyszerűen mondván azt jelenti, hogyha x számú lakást kell építeni, annak az átlagos alapterületének ennyi meg ennyi. Ha rám van bízva, én nem ezt a mutatót használom, a lakásszámot, hanem a lakásban elhelyezendő személyek számát. Ha ebből indulok ki, egészen más eredményt kapok. Ugyanis fajlagosan annál olcsóbb egy lakás, minél nagyobb. Erthető. Mondjuk van egy egyfőhelyes lakás, amiben szintén nem vagyunk egészen konzervetsek, mert ugyanúgy szereljük fel, mint a négyfőhelyes. Egy háromszobás lakás is ugyanazt a gépezeti magot, felszereltséget tartalmazza, mint az egyszobás, egyszemélyes lakás. Ez a drága dolog. A kettő- és háromszobás lakás építési költsége között nincs lényeges különbség. Tehát, ha főrőlre kalkulálom a költségeket, kiderül, hogy fajlagosan minél kisebb a lakás, annál drágább. A garzon a legdrágább.

(Folytatjuk.)

Az első 200 megawattos gőzturbina

A Láng Gépgyár vezetői pénteken az Újságíró Szövetségben sajtótájékoztatót tartottak, ahol a műszaki fejlesztés legjobb eredményeit ismertették. Jelenleg egyik legnagyobb vállalkozásuk a 200 megawattos gőzturbina gyártása, amit a svájci BBC cég licence alapján kezdtek meg. Az első az idén készül el a gyöngyösvi-sontal erőmű részére, a továbbiakat ugyancsak Gyöngyösvi-sontának, ezenkívül a Dunamenti Hőerőműnek szállítják. A svájci licenc 300 megawattos turbinák — köztük atomerőművi turbinák — gyártását is lehetővé teszi. További nemzetközi kooperációra is kilátások vannak, mert a napokban felke-reste a Láng Gépgyárat a svéd turbinagyár megbízott-

ja és együttműködési szerződést ajánlott fel. A gyár az ajánlatot most tanulmányozza. Jelentős sikert ért el a konzervgyári berendezések fejlesztésében és a felvevőpi-ac bővítésében. Magyar szabadalom alapján az eddigi napi 15 vagonnyi termékfeldolgozására alkalmas paradicsomfeldolgozó gépsor teljesítményét húsz vagonra növelték, ugyanakkor a berendezés teljesítményéhez viszonyított súlyát 35 százalékkal csökkentették. Az első példányt próbaképpen a kecskeméti konzervgyárban helyezték üzembe, s az eredmények rendkívül kielégítőek. A berendezés egy másik változatát az idén a budapesti konzervgyárban próbálják ki. A szovjet szakemberek máris megismerkedtek az új gépsorokkal, és kilátásba helyezték, hogy 1971 és 1975 között nagyobb mennyiséget rendelnek belőle.

történelmi emlékeztető 25. január 23. DÉLMAGYARORSZÁG

A NAP HIREI: MOSZK VÁBAN ALÁIRTÁK A MAGYAR FEGYVERSZÜNETHI EGYZEMÉNYT — KASSA, EPERJES ÉS LŐCSE FELSZABADULT — ÁLTALÁNOS NEMET VISSZAVONULÁS A NYUGATI ARC-VONALON.

Az egyezmény

A Moszkvában január 21-én aláírt fegyverszüneti egyezmény pontjaiból, melyet Magyarország a Szovjetunióval, az Egyesült Brit Királysággal és az Amerikai Egyesült Államokkal kötött meg: 1. Magyarország megszűnteti a Szovjetunió és a többi egyesült nemzetek területéről Magyarországot területére szállítottak. 2. Hadizsákmányként a szövetséges szovjet főparancsnokság rendelkezésére bocsát minden Magyarországot területén levő katonai tulajdont. 3. Nem engedi meg semmiféle vagyoni kivitelét vagy kisajátítását, amely Németország vagy polgári tulajdonát képezi. 4. Átadja a dunai kikötőkben levő összes hajókat. Az egyezmény intézkedik a jóvátételről is: 12. Azokat a károkat, amelyeket Magyarország a Szovjetunióval, Csehszlovákiával és Jugoszláviával okozott hadműveleteivel, megtéríti. Minthogy Magyarország hadat üzent Németországnak, a károkat csak részben kell megtéríteni: 300 millió amerikai dollár értékben hat éven szóló törlesztéssel, árakban, gépekben, folyami hajókban, jószágokban, gabonákban stb. Az egyezmény a továbbiakban kimondja, hogy Magyarország közte fog működni a háborús bűncselekményekkel vádolt személyek megbüntetésében, felosztja az összes fasiszta jellegű szervezeteket, szövetséges ellenőrző bizottságot létesítenek Magyarországon. Az egyezményt a szövetségesek részéről Vorosilov, magyar részről Gyöngyösi János, Vörös János és Balogh István írta alá.

Szerencstől Sarkadig

Tallózás a megyei lapokban

Testvérappjainkban ezen a héten ismét több érdekes hírt találtunk. Ezúttal a Miskolcon megjelenő Déli Hírlap, a Kelet-Magyarország, a Fejér megyei Hírlap, a Dunántúli Napló, a Békés megyei Néplap, és a Szolnok megyei Néplap szolgáltatott tallózá-

Opál Szerencs határában

Borsod megye természeti értékekben gazdag és változatos vidékén is földtörténeti ritkaságnak számít a Szerencs határában levő Köveshegyen az úgynevezett Aranka-tető. A gypsözöngy közül a hegy oldalán hordó alakú, ember magasságú sziklatűzők meredeznek. A vizsgálatok megállapították, hogy az érdekes geológiai képződmények anyaga elkövösodott riolit tufa, tejfehér, zöldűveg, májbarna és más színű opálerekkel átszőve. A különleges képződmények vulkánikus eredetűek: a sziklatűzők a feltörő forróvizes források hatására alakultak ki. A lelőhely kiválóan alkalmas a termális kőzetanyagok keletkezésének helyszíni vizsgálatára, ám nemcsak az egyetemi geológusképzésben van jelentősége. hanem idegenforgalmi nevezetesség is. A területet a Borsod megyei tanács a közelmúltban védelem alá helyezte.

Új almatárolók

A nyiregyházi úgynevezett almakombinat 1970-ben még 40-50 millió forintot költenek. Építésével egy időben rekonstruálják az 1-es számú már meglévő almatárolót is, amellyel újabb, 300 vagon áru hűtéséhez jutnak. Az almakombinat építése augusztusra véget ér, a kétezer vagonos hűtőtárolóban és az élelmiszeripari

feldolgozóban az almaszekción már teljes üzemmel dolgozhatnak. Az 1400 vagonos mészszalkai almatároló az eredeti tervek szerint csak 1971-ben készült volna el, a MEEK azonban szocialista szerződést kötött a kivitelező vállalatokkal, s ezek váltalatták, hogy idén szeptemberben átadják rendeltetésnek. A mészszalkai almatároló mellé a feldolgozó csarnokot is felépítik az almaszüretig.

A tizenkettedik

Az első toronyház még az ötvenes évek elején épült fel Dunaiújvárosban, a Vasmű úton, a tizenkettediket a Ságvári városrészen most építik. Házigyári elemekből szerelik össze. Szomszédságban másik négy toronyháznak már áll a váza, a tizenkettedik építése azonban kissé elhúzódott, mert nem volt panel, amiből építtették volna. Tudván, hogy Tarjánban dunaiújvárosi panelből építkezünk, lehetséges, hogy Szeged kapta a paneleket?

Népművészet Baranyában

Új dokumentumfilmek kerültek a Baranya megyei film- és szemléltetőszekciótába. A Magyar Televízió a közelmúltban filmeket készített a pécsi képzőművészek Nemzeti Galériájában rendezett kiállításáról. Az érdekes dokumentumfilmből a Baranya megyei filmár is kapott. Másik újdonságuk a Népművészet Baranyában című film, mely a megye né-

pének népművészeti tevékenységét, a kerámikusok és szőnyegkészítők munkáját ismerteti.

Jubileum barátokkal

Felszabadulásunk 25. és Lenin születésének 100. évfordulójának programja Szolnokon is elkészült már. A jubileumokat külföldiekkel, barátokkal együtt ünneplik. A Szigligeti Színházban rendezendő díszelőadás sora fellép majd Szolnok testvérvárosának, Tallinnak kórusa, az április első hetében sorra kerül Verseghe diáknapokon pedig a drezdai főiskola énekkara. Május elején tartják a katonai főiskolák fesztiválját, a hónap derekán pedig országos énekkari találkozó házigazdája lesz a város.

Lenin-szobor Sarkadon

A jubileumra Lenin-szobrot avatnak Sarkadon, s ekkor ünneplik a Lenin-Termelőszövetkezet megalakulásának évfordulóját is. A Vasas Károly szobrászművész által készített mellszobor kétszeres nagyságú lesz, bronzból készül, talpazatát kőből faragják. Az avatásig elkészül a Lenin tér parkosítása is, mintegy 100 ezer forintos költséggel.

Békés megyéből, Békésről szóló következő hírünk: A múzeumi főigazgatósg 1971-ben állandó jellegű kiállítást nyit Békés múzeumában. Idén csak ideiglenes kiállítások lesznek. Bátran nevezhetjük példamutató kezdeményezésnek: a Békésről el-távozott művészek bemutatása sorozatban 1970-ben, többek között Eigelne Tassy Klára gobelinművész kiállítását rendezik meg.